

Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян

1. Поняття та загальна характеристика злочинів, їх види (групи).
2. Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст. 338 ККУ
3. Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст. 342 ККУ
4. Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.348 ККУ
5. Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.351 ККУ
6. Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.358 ККУ
7. Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого статтями 355 і 356 ККУ.

Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян -

Це протиправні діяння, які протидіють нормальній управлінській діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, призводять або можуть призвести до послаблення їх авторитету, спричиняють або можуть спричинити шкоду здоров'ю, гідності чи власності громадян та іншим об'єктам, що охороняються законом.

За безпосереднім об'єктом злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян **можна поділити на такі групи:**

1. Злочини у сфері використання державних символів (статті 338 та 339);
2. Злочини, пов'язані з перешкоджанням діяльності організацій та об'єднань громадян (статті 340 та 341);
3. Злочини проти представників влади, органів місцевого самоврядування, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань (статті 342-353);
4. Злочини у сфері використання документів і засобів отримання інформації (статті 357-360);
5. Інші злочини проти авторитету держави, органів місцевого самоврядування та діяльності об'єднань громадян (статті 354-356).

Особливості даної групи злочинів:

- Приводом для початку конфлікту (вчинення цих злочинів) слугували : факт вчинення особою правопорушення, що було підставою для притягнення особи до кримінальної або адміністративної відповідальності (63% випадків); вчинення адміністративних проступків, зокрема дрібного хуліганства; (15% випадків); уникнення відповідальності за раніше вчинений злочин (9% випадків); вчинення кримінально караного хуліганства (8% випадків); факт складання протоколу про адміністративне правопорушення (3% випадків); бажання «допомогти» іншій особі в момент затримання (2%).
- Характерною особливістю злочинів проти осіб , які представляють авторитет органів державної влади , органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, є використання певних знарядь та зброї.
- Велика питома вага припадає на вчинення цих злочинів на вулиці та в інших громадських місцях , де здійснюють свої професійні обов'язки представники влади.
- Злочини проти осіб, які представляють авторитет органів державної влади, вчиняються, як правило, у вечірній та нічний час.
- У загальній кількості вивчених кримінальних справ (проваджень) у 80% випадків вчинення цих злочинів мало груповий характер.

Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.338 КК «Наруга над державними символами»

Безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 338, є авторитет державного та суспільного ладу України (ч. 1) та іноземної держави (ч. 2). Додатковим факультативним об'єктом розглядуваного злочину може бути внутрішня та зовнішня безпека України.

Предметом злочину, передбаченого ч. 1, є державні символи України. Згідно зі ст. 20 Конституції України, до них належать: Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

Предметом злочину, передбаченого ч. 2, є офіційно встановлені чи підняті державний прапор і державний герб будь-якої іноземної держави.

Об'єктивна сторона розглядуваних злочинів виражається в активних діях, що полягають у нарузі над їх предметом.

Обов'язковою ознакою цих злочинів є публічний характер вказаних дій.

Суб'єктом злочину може бути особа, яка досягла на момент вчинення злочину 16-ти років.

Із суб'єктивної сторони злочини характеризуються умисною формою вини: винна особа усвідомлює не тільки суспільно небезпечний характер вчинюваних дій, а й те, що ці дії підривають авторитет України (ч. 1) чи іноземної держави (ч. 2) і бажає їх вчинити.

Метою наруги над державними символами України та іноземних держав є приниження їх значення, підрив авторитету відповідної держави, демонстрація неповаги до прапора, герба, гімну, а тим самим і до держави.

Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.342 КК «Опір представнику влади...»

Родовий об'єкт злочину – суспільні відносини у сфері державного управління (порядок управління), складовою частиною (структурним елементом) яких є авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

Безпосереднім об'єктом злочину є суспільні відносини, що забезпечують нормальну діяльність представників влади, правоохоронних органів, громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону й законних військових формувань на території України.

Додатковими факультативними безпосередніми об'єктами злочину можуть бути: здоров'я, воля, честь і гідність особи.

Потерпілими від злочину можуть бути:

- 1) представник влади;
- 2) працівник правоохоронного органу;
- 3) член громадського формування з охорони громадського порядку та державного кордону;
- 4) військовослужбовець.

Об'єктивна сторона злочину характеризується:

- 1) діянням – опором
- 2) часом вчинення злочину – під час виконання представником влади, зокрема й працівниками правоохоронного органу, службових обов'язків; членом громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцем – покладених на них обов'язків щодо охорони громадського порядку.

Суб'єктом злочину може бути не лише правопорушник, до якого потерпілий пред'явив законні вимоги, пов'язані з виконанням свого службового обов'язку чи взятого на себе обов'язку з охорони громадського порядку, але й інша особа, яка активно перешкоджала їм виконувати ці обов'язки.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом.

Кваліфікуючою ознакою злочинів, передбачених ч. 1 або ч. 2 ст. 342, є опір, поєднаний з примушенням потерпілих шляхом насильства або погрози застосування такого насильства до виконання явно незаконних дій (ч. 3 ст. 342).

Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.348 КК «Посягання на життя працівника»

Безпосереднім об'єктом злочину є авторитет потерпілих та органів, в яких вони працюють, займаються громадською діяльністю або проходять службу, а також їх життя та життя близьких родичів працівника правоохоронного органу.

Потерпілими від злочину можуть бути працівники правоохоронних органів, їх близькі родичі, члени громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовці.

Аналогічні дії щодо інших представників влади чи громадськості, а також службових осіб і окремих громадян кваліфікуються за п. 8 ч. 2 ст. 115.

Об'єктивна сторона розглядуваного злочину може полягати в активних діях або в бездіяльності. Це злочин з формально-матеріальним складом. Вважається закінченим як з моменту настання смерті потерпілого, так і з моменту замаху на його життя.

Для кваліфікації посягання на життя працівника правоохоронного органу за ст. 348 не має значення, вчинювалось воно під час виконання потерпілим своїх службових обов'язків чи в інший, вільний від роботи час (наприклад, під час відпустки). Головне, щоб умисне вбивство чи замах на вбивство були вчинені у зв'язку з виконанням потерпілим свого службового обов'язку.

Суб'єктом злочину є особа, якій на момент вчинення злочину виповнилося 14 років.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується умисною формою вини.

Злочин може бути вчинений не тільки з метою перешкодити потерпілому виконати свої службові обов'язки або обов'язки щодо охорони громадського порядку (під час їх виконання або в майбутньому), а також із мотивів помсти за таку діяльність у минулому.

Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.351 КК «Перешкодження діяльності народного депутата та депутата місцевої ради»

Об'єктом злочину є нормальна діяльність та авторитет народних депутатів України, депутатів місцевих рад та комітетів Верховної Ради України або тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України.

Об'єктивна сторона злочину може мати вияв у трьох діяннях:

- 1) невиконанні службовою особою законних вимог народного депутата України, депутата місцевої ради (ч. 1) та комітетів Верховної Ради України або тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України (ч. 2);
- 2) створенні штучних перешкод у їх роботі;
- 3) наданні завідомо неправдивої (ч. 1) або недостовірної (ч. 2) інформації.

Злочин вважається закінченим з моменту: а) закінчення визначеного законом чи іншим документом строку виконання законних вимог народного депутата України, депутата місцевої ради, комітету або тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України; б) створення штучної перешкоди у їх роботі; в) отримання адресатом неправдивої або недостовірної інформації (листа, пакета, телеграми, телефонограми, ознайомлення з інформацією через комп'ютерну мережу, заслуховування офіційного повідомлення на раді, засіданні комітету, комісії тощо).

Суб'єктом злочину може бути лише службова особа, до якої була звернена законна вимога народного депутата, депутата місцевої ради (ч. 1) або вимога комітету чи тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом.

Юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст.358 КК «Піддроблення документів, штампов, печаток »

Об'єктом злочину є встановлений порядок виготовлення, використання та обігу вказаних у статті предметів управлінської діяльності.

Стаття 358 називає три групи предметів злочину:

1) посвідчення або інший документ, який видається чи посвідчується підприємством, установою, організацією, громадянином – підприємцем, приватним нотаріусом, аудитором чи іншою особою, яка має право видавати чи посвідчувати такі документи, і який надає права або звільняє від обов'язків;

- 2) печатки, штампи чи бланки підприємств, установ чи організацій незалежно від форми власності;
- 3) інші офіційні печатки, штампи чи бланки.

Об'єктивна сторона злочину виражається у: а) підробленні посвідчення або іншого документа (предметів першої групи); б) виготовленні підроблених печаток, штампів чи бланків (предмета другої та третьої груп); в) збуті предметів всіх трьох груп (ч. 1 та ч. 2 ст. 358); г) використанні завідомо підробленого документа (ч. 3 ст. 358).

Суб'єкт злочину – загальний.

Вчинення передбачених ст. 358 дій службовою особою з використанням свого службового становища треба кваліфікувати за ст. 366. Суб'єктом використання підробленого документа може бути особа, яка не є його підроблювачем. Якщо ж особа сама підробила документ, а потім його використала, її дії слід кваліфікувати лише за ч. 1 ст. 358.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом. Обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони є мета – використання зазначених предметів як самим підроблювачем, так й іншими особами.